

Løvtægen stinker, når man forsigtigt klemmer den.

TÆGER

- en overset insektgruppe

TEKST OG FOTO: MAGNUS GAMMELGAARD, GARTNERITEKNIKER

”HJÆLP! EN TÆGE”. Navnet giver associationer til skovflåten, som slet ikke er en tæge. Den frygtede skovflåt tilhører nemlig miderne. Tæger derimod er helt uskadelige for mennesker. De hører til gruppen af insekter kaldet *Heteroptera*, der har to par vinger, hvor den inderste vingedel ofte er farvet, mens den yderste del er gennemsigtig. Dette fremkalder en trekantet tegning på overkroppen, der sammen med de stavformede, leddede følehorn er vigtige kendetegn for tæger.

MANGE FORSKELLIGE SLAGS TÆGER
Der findes mere end 500 tægearter i Danmark, opdelt i en lang række familier. De fleste er meget forskellige fra art til art,

ja selv inden for samme art er unge og voksne individer forskellige i udseende og farvetegning. Mange er lette at artsbestemme, andre svære og kræver ekspertviden. Der findes gode farvenøgler på nettet – se fx www.miridae.dk. Men pas på, man kan blive grebet af det!

Tægerne producerer flere generationer om året. De lægger æg på blade og skud. Efter klækningen udvikler de sig gennem flere nymfestadier til voksne individer.

ROVTÆGER DER ÆDER SKADEDYR
En del af tægerne kalder vi rovtæger. De er vigtige i haven, hvor de er med til at holde mængden af skadedyr i ave.

De såkaldte næbtæger er rovdyr, der overvintrer som voksne. De er altså klar fra det tidlige forår til at tage sig af vores skadedyrsproblemer. Specielt bladlus og forskellige bladlopper står højt på næbtægernes menukort. Det har de professionelle frugtavlere vidst i årevis og har derfor lært at passe på tægerne – ved at undlade skadelige sprøjtninger og supplere antallet med udsætninger.

Vi kan møde rovtægerne hele sommeren, især når vi solbader. Her lander de på vores svedige, følsomme kroppe for at få lidt væske. Et lille, følsomt prik mærker vi måske på huden, især hvis de kommer

i klemme i armhulen. Det kan vi sagtens acceptere, når vi kender deres nytteværdi som insektbekæmpere.

TÆGER DER ER BÅDE NYTTIGE OG SKADELIGE

Det største antal tægearter, næsten halvdelen, hører til gruppen af blad- og blomstertæger. Mange ser vi sjældent noget til. Nogle er skadedyr, og andre både nytte- og skadedyr. Især de unge stadier, nymferne, kan ofte suge på nye skud af forskellige plantearter med det resultat, at skudvæksten stopper. Fuchsiadyrkere kender symptomerne, når nye skud bliver forkrøblede. Det samme gør kartoffeldyrkere. Kartoffler stopper ofte væksten på grund af angreb. Dyrker man jordbær, undgår man næppe at se tægեսugninger forårsaget af håret engtæge.

I frugttræerne forekommer der flere arter, bl.a. rød rovtæge, der forårsager skuddeformiteter og korkdannelser på fx æbler, men tægen bekæmper også bladlus. Hos pærer kender vi tægесymptomer som ”sten” i pærer.

TÆGER, DER LUGTER GRIMT

En del af de større tæger, bredtæger og løvtæger, udskiller et sekret, der lugter grimt, når man generer dem. Det er for

Ordet tæge vækker afsky hos de fleste. Det er der absolut ingen grund til. Denne spændende insektgruppe indeholder mange smukke og farvestrålende arter. Nogle bekæmper skadedyr, og kun få er skadelige for planter.

at fremstå som uspiselige over for større dyr. Har man haft dem i hånden, vil man senere kunne genkende denne karakteristiske lugt på sommerudflugter i naturen. En del af disse arter kaster sig over større insekter som fx skadelige arter af sommerfuglelarver.

Nogle arter forekommer i forbindelse med bær. I hindbær træffes såkaldte bæretæger – svenskerne kalder dem så ramrende for "bärfis". De kan nemlig udskille en grim duft på hindbærrene, som du kan opleve, når du høster.

SÅDAN GENKENDER DU RODODENDRONTÆGER

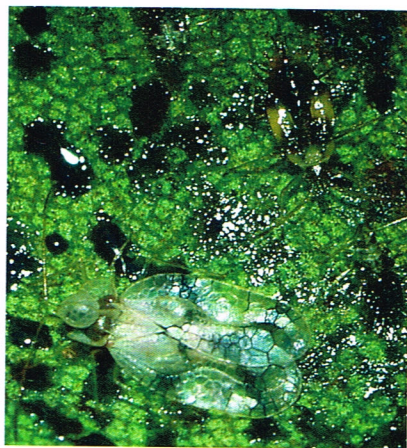
Rododendrontæger trives på undersiden af rododendronblade. De hører til de såkaldte masketæger og ligner slet ikke nogen af de andre arter. Tægeangreb medfører gullige, kantede sugninger på bladene. På undersiden udskiller de masser af sukkeragtige, brunlige substanser. Det er ofte planter, der i forvejen er stressede, som bliver angrebet. Men der skal mange tæger til, før busken hæmmes i væksten.

SJÆLDEN BEKÆMPELSE

Da mange tægearter betragtes som nyttedyr, bør en egentlig bekæmpelse kun sjældent finde sted. ■

Næbtæger æder bladlus og bladlopper.

Rododendrontæger.

Tægeskade hos jordbær.

Bederoetæge på kartoffelplante.

Rød rovtæge giver deforme skud på æbletræer.